

Կը լինէր այս, Իրեն կեանք տուող Գրան-
տարի ծնողքն և մանաւանդ Հայրենեաց հա-
մարտիկ թաղիկ իւր հայրը կը պաշտ-
էր զինք ընդունող, մեծցնող և դաս-
տարարող գերմանացի նախարարական,
իւր հայրենեաց մեծագոյն թշնամի:

ՎԻՃԻԿԱ ԿԱՅՐԱՐ

Վիճեմ Կայսր իւր եղբոր հետ չա-
քով օր Օսթմանտ հասաւ Էնթի-Վաշ-
գրասանով, և մեծ հանգիսիւ ըն-
դունեցաւ: Լեռնային թաղաւորին
կողմէ, որ իւր դահաժառանգ եղբոր և
եղբորդու հետ գերմանական զոր-
անասը դնաց ընդ առաջ Կայսրը, Եր-
կրքին վեհապետը սիրաբոյ տեսակցու-
թիւն և զինեցան: Մէկտեղ ճաշեցին, և
ներկայ գտնուեցան մեծ նուազա-
հանգիսի մը: Պիւժ Ժողովուրդն եւս
չափ համակարգը ցուցուց երկուստար-
կայսեր:

ՍՊԱՆԻՍԻ ԹԱԳԱՌՈՐ

Սպանիայէն նորագոյն հեռագրեր
բացարձակ կը հերքեն մանուկ թաղա-
ւորին հիւանդութեան կամ մահուան
լուրը:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն Տ. Իսրէն Ս. Պարտիզան
Հայրն որ, ինչպէս չարաժ օրը ծա-
նուցինք, հրաժարական մատուցած էր
առ Քարծր Մեծ-Եղարբուն, հրաժա-
րական դրամ և նաեւ Ազգ. Ժողովուրդ
Առաջնորդին և Կրօնական առ Քաղա-
քական Ժողովներուն:

Խառն Ժողովը չարաժ օրն ինչիստ
գումարեցաւ ի Պարտիզանական և ինչ
ինչ խնդրող վրայ կարծեաց փոխանա-
կութիւններ ու խորհրդակցութիւններ
կատարեց:

Խառն Ժողովը վաղը վերստին պի-
տի գումարի ի Պարտիզանական:

Պրուսայի առաջնորդ Գեր. Բար-
թոլդիւնս եպիսկոպոս երէկ իրկուսն
մայրաքաղաքը հասաւ, և ուղղակի
Վանք Մարտունեանց ապարանքը դը-
նաց յորթակուց:

Ն. Սրբազանութիւնն այսօր Մար-
քիզիւր կ'երթայ Ամեն Ս. Պատ-
րիարք Հօր հետ տեսակցելու, և փա-
ղէկ կը մեկնէ մայրաքաղաքէն ի նիկի-
միդիա, անտի Արմաշ ուղեւորելու եւ
ներկայ գտնուելու համար Չարխափան
Ս. Առաջնորդին վանուց վերադառնու-
թեան 70 անկա յորէկանին հանդի-
սին:

Կարնոյ առաջնորդ Գեր. Տ. Գեորգ
Ս. վարդապետ իւր թիւնեան երէկ ա-
ռաւ Երազմանց մայրաքաղաքը
հասաւ Մարտունեան Երէկ Քե-
նաւ չող:

Ռուսաթոյն Հայոց հոգեւոր հոգի
Գեր. Հայկանի եպիսկոպոս Կիւմար-
եան չարաժ օրը իր թիւնեան նախա-
րար Վանք Մարտունեան վաղայի ներ-
կայացաւ և Չարխափան վարժարա-
նի հետ թիւնեան և անդամները հարձած
ըլլան յայտնելով արտօնութիւն խնդ-
րոց որ այսինքն արտօնապէս տեղ-
ւոր նորոյն առաջնորդարանին և հիւ-
րանոցի մէջ փոխադրուին: Միւսինք
փայտ մեծարանոց ընդունելով Կի-
ւմարեան Սրբապետ, խոստացաւ հարկ
եղած հրամանը տալ առ օր անկէ:

Արժ. Տ. Ենիկ վարդապետ Գալ-
փարճեան օր Արմաշ Կարկանուց
ի նպատակ նուիրականեան պաշտօնով
Պիլիճիկ կը գտնուէր, մայրաքաղաքը
հասնելով մատուցած է իւր հարկին և
այսօր կը մեկնէ ներկայ լինելու համար
տարեկան հարցանքներով խնայ ժառան-
գաւոր ուսանողաց, իրեն փոխ-տե-
սուշ Կարկանուց:

Ամենայն Հայոց վեհապետ Հայրապետ
եպիսկոպոսական Պատիւ շնորհեց իւշ Բի-
լիճի (Ս. Յովհաննէ) Գեր. Վանքաբ, փա-
նեան անձնուր և բարեւոյ ծառայու-
թեանը շնորհ:

— Գումարային Տ. Դաւիթ առաջ քա-
հանայն Երազմանց՝ որ ամէն տարի Ս.
Ենիկանի հեռագրերին համար 30 ռուպլի
կը նուիրէր, վերջին քանի հիւանդութե-
նէ մը ապրիլեանու առթիւ ինքնաբերա-
բար զբաւոր խոստացեր է՝ այսուհետեւ
միշտէն ցմաւ 60 ռուպլի նուիրել ամէն
տարի, և գումար մը կուտակել, որպէս զի
նորա տնտեսուն յետ փախանեան իւր
միշտ տրուի ինչպիսի տարեկան նպատու:
Բաց յայտնել, խոստացաւ է՝ մահուան
նիջ յետոյ իւր հարուստ մատակարարան-
այ նուիրել Մայր Աթոնու:

— Ա. Էմիլիանի Սինոյն խնայելով որ
Առաջնորդ առաջին կարգի վաճառական
Մարգար Եղարբիւնեան փառանք, ա-
ռաւ հոգեւոր իշխանութեան թոյլտու-
թեան Գործարարաց զիւրի մէջ պատ-
ւած է իւր այլի անտարք հետ, որոյ
որդւոյ կ'ընթացէր եղած էր, — անկաւեր
նախարարին և նորա այս ամուսնու-
թեան, և Տիգրիսի Կարկանուց Տ. Ներսիս
քահանայի իրեն մատակարար այս ապրի-
նեական պատերէ Է հոգեւոր անտի
անդամակցութեան խաղաղ զրկելով, և
ուրիշ քանի մը քահանայներ՝ գրամական

տուգանքի և քահանայադործութեան
դատարանի դատաւարներ է: (Փաշէ)

Մայրաքաղաքին հայ վաճառականաց
բարձր դասն համակիր հիւրընկալութիւն
մը կ'ընեն: Պ. Աղեքսանդր Մանգալեան-
ցին, երէկ, Պ. Մանգալեանց հրաւիրուած
էր ի Մեծ կղզի, Մեծ. Կիւմարեան
տեղաց ամարանոցն ուր միջոցին և երե-
կային սեղաններ տրուեցան ի պատիւ Նո-
րա: Բացմամբն պատուաւոր ազգայինը
ներկայ գտնուեցան այս սեղաններուն:

Ն. Ե. Ա. Ա. Ս. Ս. Ս. Ս. Ս. Ս. Ս. Ս. Ս.
երէկ, Բերայի մէջ տեղի ունեցաւ
Մեծ. Գումարի Էֆէնտի Յընարգեանի
նշանադրութիւնն ընդ Ան. Բորիդ Աղ-
չիւ Գումարի օգնականի, դուստր Գաթա-
կեղեան հանգուցեալ Նաղարթ Էֆէն-
տի, ի ներկայութեան երկուց կողմանց
ազգականաց եւ բարեկեցիկ:

ՆԵՐԿԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏԻՃԱՆԻ ԿՈՄԻՏԵ
ԱՍՏԻՃԱՆԻ ԵՒ ՊԱՏԻՃԱՆԻ
Հէքքեանի գաւառին կառավարիչ
անուանեցաւ Էնիկ Էֆէնտի, Մեք-
թուպի վանայ նախնային:

Վանայ մէքթուպի անուանեցաւ
Հասան Վեֆիկ Էֆէնտի, գեր-տնօրէն
թիւնակցութեանց գիւանի նորն նա-
հանգիսի:

Բ. Դրան Կայս. գիւանատան Պէյ-
լիճիկի երկրորդ օգնական անուանե-
ցաւ նորն գիւանատան պաշտօնակա-
րէն Միւսինք իսմէթի պէյի, որուն այս
առթիւ Սանիէ Միւսինքի մատու-
ցաւ տրուեցաւ:

Բ. Դրան Կայս. գիւանի առաջին
քարտուղարի օգնական անուանեցաւ
նորն գիւանատան առաջին տնտեսա-
կալ իսմէթի պէյի, որուն յաջորդեց
օգնականը՝ Րիւսի Էֆէնտի Սանիէ
երկրորդ աստիճանով:

Իւլայի երկրորդ աստիճան տրուե-
ցաւ Տէֆթէրիսանի պիտոյից Տիւրքի
առաջին քարտուղար Էմին Էֆէնտի
և Բ. Դրան արարութեան պաշտօն-
եանը Էմին պէյի:

Սանիէ Միւսինքի աստիճան
Մանսուրի նահանգի հեռագրա-
կան տնօրէն Նիպոլի Էֆէնտի, և գի-
նուարական հանգուցեալ թոյնակցի օրն-
տուի անգամ Բեմալի պէյի:

Սանիէի երկրորդ աստիճան՝ Բ.
Դրան թարգմանութեանց սենյակի քար-
տուղարներն Պաղը պէյի, Նիքարդ
գաւառականի գայմիսամ Զաֆրիկ Պէ-
ֆի Էֆէնտի, Կայս. անձնական Գան-
ձու նախարարութեան պաշտօնակա-
րէն Րեֆիկ և Հիւսէյն Էֆէնտիներն
ընդ, Կիւմար կղզւոյ երեւելիներն
Ապտուլլահ Նաւիրի Էֆէնտի, Խա-
րէի Միւսինքի վարչական Ժողովոյ
անգամ Էմին պէյի և Րեֆիկ քոմի-
տանի քարտուղար Ապտուրրէզաֆ
պէյի:

Սանիէի աստիճան՝ Գարեբրդի և
րեւելիներն Չոթէկիզաւ Զեմալու
պէյի:

Երկրորդ կարգի Օսմանի պատ-
ուանայ տրուեցաւ հեծելազորաց Ֆե-
րիկ Հոյէր փայալի:

Երրորդ կարգի Մեֆտիլի՝ սպայա-
կան ուսուցիչ և ուսուցիչ թարգ-
մանի հեծելազորաց զեղապետ Աղիզ
պէյի և Ֆիւրկանի երեւելիներն
Իզէթ փայալի:

Երրորդ կարգի Շեֆալաժ՝ Մար-
իէ կարտունի գիւանին անտնի
օգնական Մուսթաֆա պէյի կ'ընէ:

Չորրորդ կարգի Մեֆտիլի՝ Եան-
եարի հեռագրական ու թղթատարա-
կան կայարանին անտնի Աճմէտ Ֆեթ-
ի Էֆէնտի:

Այլ ևս այլ կարգի պատուանայնք
Վեճ. Սուլթանի հրացանակիրներու
սպայից և եմիլապայից ոմանց:

Ի. Բ. ԳՈՒՐՆ

Մեծ-Եղարբուն Բարձր. Բեմալի
փայտ չարաժ օրն առաւ Կայս. պաշտ-
եան և Վեճ. Սուլթանի ինչ ինչ հը-
րամաններն ստանալի յետոյ Բ. Գումար
գարձաւ:

Նորն պահուստ աստիճանի ու ա-
մերկանի գեապանը և պուլիսական
գործակալաւոր Բ. Գումար գնացած ըլ-
լալով, Բարձր. Մեծ-Եղարբուն յա-
ջորդարար տեսակցեցաւ անոց հետ:

— Նախարարաց խորհուրդին երէկ
իւր ասիորական նիստը կազմեց ի Բ.
Գումար և գրադեցաւ կարեւոր խնդիր-
ներով:

Ապագային Այլ Սպիկ փայտ իւր
պաշտօնատան մէջ կարեւոր խնդիրնե-
րով զբաղած ըլլալով, ներկայ չըգաւ
գտնուի նախարարաց Խորհուրդին:

— Նախարարաց Խորհուրդին յետոյ
Բարձր. Մեծ-Եղարբուն և Արապի
գործող Վանք: Նախարար խորհը-
գակցեցան ինչ ինչ խնդրող վրայ:

ՊՐՈՒՍՏԻ ԿՈՄԻՏԵ
Մուսթէ Կիւմարայի Պրուսայի կու-
սակալ Մահմուտ ձեռնադրուին փայտ
արձակուրդով մայրաքաղաքը պիտի
գայ:

ՌՍԻ ԳԻՆԵՐՈՒՆ ԷՐԻՆԷՐ

Այս գիւրք ժամ Նին հրեւէ ծա-
ղեցաւ ի Պաշտ. Նաւամատուցէն քիչ
հեռաւորութեամբ վեր հրաւր համա-
ձար օր խանութին, և հովին մատու-
կութեան արժարձուցով ու ծառայե-
լով, միւսին դարձուց 140 տու և խա-
նութ, մեծաւ մասամբ փայտաշէն ու
հին շէնքեր, Հրեւիկայ շէնքեր գրե-
թէ ամենքն այլ շէնքի կը պատկանէին,
բաց ի հինգ վեց խանութներէ որոց
տեղերն ու վարձակալը հայ էին: Հա-
մած օգնութեան և մանաւանդ Տէր-
քոսի առատ ջուրին շնորհիւ կարգի
եղաւ ժամ 9 1/2 ին կանցուցնել հրեւ-
ի ընթացքը, որ կրնար աւելի մեծ
տեղեւոր պատճառ ըլլալ, միւսին դար-
ձնելով Ոսկեղիւրի այդ բազմամարդ
գիւղը:

Հայոց եկեղեցին բաւելու փառ-
գի մէջ էր, և այդ պարագային մէջ
չըլլալայ հայաբնակ թաղերն ալ արեւ-
ել տանիկան վտանգին տակ կը
դառնուէին: Բարեբաղդար, Պաշա-
տի ազգայինը, ու գիւտարարար
Թաղական խորհրդոյ անդամը՝ ի գը-
լուս ունեւորով իրենց ժառանգ Առե-
նապետը՝ մեծ անձնուր խորհրդին կարգի
կատեցան և եկեղեցին ազատեցին ան-
տնի հետ Հայոց թաղերը: Մայր և
կիւղեցոյ ջրհանը, որ ժամանակին
ղրկուած էր, մեծապէս նպաստեց այս
ազատման գործին:

Հրեւիկայ 140 շէնքեր՝ առաջնա-
վաճառի երեք խանութներէ միայն ա-
պահովալուծ էին, ինչպէս նաեւ
մէկ քանի տանց կայարանք:

ՅՈՒՆԱՅ ՊԱՏՐԻԱՐԿԱՆ

Յունաց Պարտիզանական խառն
Ժողովը իւր չորեքամբի աւուր շըս-
տին մէջ որոշած է որ իւր անդամնե-
րէն երեքը՝ Սինոյի տեսնապետ Է-
րեյի մետաղադրու, Տիւրքաբի Է-
ֆէնտի Ենիկանի և Պ. Գաթաֆա-
լիսան: Բ. Դրանիստ պարտիզան-
քով երկուսն ի Մարտիկիւր և Ն. Սըր-
բապետին հարցուցին Ժողովոյ որո-
շումը որուն համաձայն կը խնդրէր որ
չարաժ օրը մեկնէր իրենցով, նախա-
խաղած ի խառն Ժողովոյ արտօնով
գումարեան, Եմին և Սըրբապետին
առաջնական փոխարին ընելու նմա
տեղափոխութիւնը, յանձնախումբը
խնդրած է որ խառն Ժողովոյ նախա-
գահութիւնը թողու էրեյի մետաղ-
ադրուին: (Մաշգու)

ՌՈՒՍԱՅԻՆ ԴԵՍՊՈՒՄԱՆՈՒՆ

Ռուսական դեսպան Գ. Նէլիտով
իւր կնոջ և երեք զին հետ ուղարկ
գիւրք մեկնեցաւ Պէյիլի քաղաքէն Էնթի-
սի գրասանով, Պ. և Տիգրիս Նէլի-
տով Օսմանի ծախքով Ռիզուպի
կուղեւորին:

Երեկ, Ռուսիոյ կայսրուհին տո-
նախմբութիւն ըլլալով, Պէյիլի քա-
ղաքի գեապաններն մատուց մէջ գո-
հարանական արթթիւքներ մատուցուե-
ցան:

ՇԻՐԻԼԻԹ ԵՒ ՇՈՒԿԵՆԻՆԻ

Կայս. հրամանաւ՝ Շիրէթի խոյ-
րիկի 37 թիւ նոր չողեմաւ անուր
իւնաւ դրուած է:

Այս չողեմաւ երէկ գէպ ի վերին
վառիտ պտուտ մը կատարեց փորձի
համար, Երեւանին մէջ կը գտնուին
Կայս. անձնական Գանձու և Երմու-
կան նախարար Վանք. Յակոբ փայտ,
Առեւտրական ու Հանրապետ յիւնու-
թեան նախարար Վանք. Բալիք փա-
յա, Գաթաֆալի նախարար Վանք. Ռիզա
փայտ, ընկերութեան տնօրէն Հիւ-
սէյի խոյի Էֆէնտի և այլք, Երեւ-
նային մէջ չըլլալ հացիկներով մը արը-
ուեցաւ ներկայից:

Իւնա չողեմաւն այսօր սկսեալ
երթեւեկութիւններ պիտի կատարէ
վառիտի մէջ:

ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ըստ տեղեկութեանց Չաւուշի, ձե-
ռնչաւ իշխանութիւնն հրահանգ ուղ-
ղած է ամեն կողմ թէ՛ բացարձակա-
պէս ազդելու ըլլալով առանց կայս.
կառավարութիւնէն պաշտօնական ար-
տօնութիւն առնուի հանգանակու-
թիւններ կատարել ինչ անհրաժեշտ
այլ ըլլալ, պէտք է ուղարկութիւն ք-
նի այդ արդեւքին պահպանման:

ԴԱՏԱՎԱՐ ԲԵՆԻՍԻՍԻՆԻ

Բաղնիքի գաւառական թերթին մէջ
կը կարդանք թէ նահանգին վերաբը-
նիլ աստիճան ընդհանուր դատախազ
Կանի Էֆէնտի կուսակալին հրամա-
նաւ՝ Մուշ գնացած է տեղոյն դատա-
րանի պաշտօնէն արարեց քննիչ և
ինչ ինչ գործեր կարգադրելու համար:

ԹԱՐԱՊԵՍ

Դրամատեղը իւնա մը մը 7000 ոսկ-
ւոյ գնած է Թարապետի ծովափորին
մէջ գտնուած կայանք մը որուն վը-

րայ մեծ պանդոկ մը պիտի կառու-
ցուի: Օսմ. կայս. Նաւաբն մանաւորից
է այս գործին:

ԱՆՑԱԳԻՐԲ

Ստիկանութեան նախարար Նա-
գըմ պէյ ճիւղմաժամ է ուղարկու-
թեամբ հրահանգ օտար երկիրներէ մայ-
րաքաղաքս եկող օտարազգեաց ան-
ցաղերն և իրենց տեղերը վերադար-
ձնել այն օտարազգի ուղեւորներն, ո-
րոց անցաղիք, ըստ օրինի, վա-
ղած չեն օսմ. հիւպատոսաց կողմէ:
Այս անօրինութիւն եղած է արդիւ-
նաւ համար կարգ մը դատարկադրու-
ներու ի Թուրքիա մուտքը:

ՈՍՏԻՎԱՆԱՅԻՆ ԿԱՐԳԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ստիկանութեան նախարար Նա-
նոյց ստիկանութեան բոլոր պաշտ-
նէից՝ թէ գիւրքները մայրաքաղաքս
փողոցներու մէջ պտուելու պաշտօն ու-
նեցող չըլլան պահակներն ինչպէս նաեւ
գիւրքապահ պատասխանատու պիտի
մնան եթէ ինքնան իրենց պաշտօնին
մէջ և յառաջ երեւում են Սակայն այդ
ախտ սկսած է թիւնեւալ, որովհետեւ
յուրիս 5էն մինչ վերջին չարաժ միայն
մէկ գէպ մը պատահած է: Հէք-
քեարի լուսները անցող վազատուն
ցեղերու մէջ եւս ճարակած հնարամիտ
սկսած է տակաւ թիւնեւալ:

ԱՌՈՂՋԱՊԱՆԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿ

Հինաղի կուսակալութեան եկած
հեռագրոյ մը վրայ՝ թէ Միւսինք մէջ
հնարամիտ երեւում եղած է, կայս. Ի-
րաւոյն հրամայած է որ ներքին
գործոց նախարար Վանք. Միւսինք փա-
ղայի նախագահութեամբ յանձնաժո-
ղով մը կազմուի: Ըստ այսմ, յանձնա-
ժողովն յանձնարեց որ ի նիստ գումար-
բերով, խորհրդակցութիւններ կատա-
րած և որոշած է ծանուցանել որոց
որ անկէ է, մարդկան եւ առողջա-
պահական միջոցներ ձեռք առնուի, որ-
պէտք արդիւրի այդ ախտի ճարա-
կուցը:

Կայս. պաշտօնաւ առաջին քարտու-
ղարն յատուկ պաշտօնակցով մը Մեծ-
եղարբուն հարցուցած է կայս. ուրն
Իրաւոյն, որ միանգամայն կը գիշ-
տը յանձնաժողովոյ պաշտօնը: Ծան-
նաժողովն պարտի ամեն առող-
ջապահական միջոցներ ձեռք առ-
նուի այդ ախտի ճարակուած արդիւ-
նաւ համար, փոխելով մարդիկ Գաթաֆ-
փայալի, Պէյիլի, Օրթոքէյի ձե-
րերն ու այդ կարգի տեղեր: Մաքըր
միջոցներ, խաներու, բաղնիքներու
և այլ համանման վայրերու կողմոց
ներկէ և ճեմներու մէջ միշտ առատ
ջուր և մարմար կը լցնեն: Գնդիկ
որ պէս զի խաներու, օթէներու և պան-
դիստոյ յատուկ սենեակներու մէջ
կարգաւ խաներու մէջ աղբիւններ եր-
կար առնել ի մնան և օրն երկու երեք
անգամ ծովը նետուին շոտաներու
մէջ: Գործողներ և պարագա գետի-
ներու մէջ գիւրքներ և այլ գարշադու
նիւթեր չ'գտնուին: արգելու տնա-
սու փառած պտուղներու և առողջու-
թեան վնասող ուտիկներու փաճա-
նալ խորհրդակցութիւններ փաճա-
նալ խորհրդակցութիւններ փաճա-
նալ խորհրդակցութիւններ փաճա-

